

ASSOCIACIÓ DE MÚSICA "DA CAMERA"
DE BARCELONA

Adscrita a la "Lliga d'Associacions de Música"

CURS XXI : 1933-34 : CONCERT SEGON

Dijous, 16 de Novembre de 1933, a les deu del vespre

FESTIVAL STRAWINSKY

sota la direcció del mestre
IGOR STRAWINSKY

Intèrprets

SAMUEL DUSHKIN, *violí* - SVIATOSLAV SOULIMA-STRAWINSKY, *piano*

ORFEÓ GRACIENC

que dirigeix el mestre

JOAN BALCELLS

ORQUESTRA PAU CASALS

PROGRAMA

I

FOCS ARTIFICIALS, op. 4 (1908)

CONCERT EN RE, per a violí i orquestra (1931)

Toccata. - Aria I. - Aria II. - Capriccio.

Solista: S. Dushkin

Primera audició

II

SIMFONIA DELS SALMS, per a cor mixt i orquestra (1930)

Primera audició

III

CAPRICCIO, per a piano i orquestra (1929)

Overtura: Presto. - Andante rapsodico. - Allegro capriccioso.

Solista: S. Soulma-Strawinsky

Primera audició

L'OCELL DE FOC, suite

Introducció. - Ronda de les princeses. - Dansa infernal del rei Kastchei. - Berceuse i Final.

Pianos PLEYEL i BECHSTEIN, cedits per la casa RICARD RIBAS

Audició CCCVII de l'«Orquestra Pau Casals»

PALAU DE LA MÚSICA CATALANA

EXCLUSIVAMENT PER ALS SOCIS DE L'«ASSOCIACIÓ DE MÚSICA DA CAMERA»

FOCS ARTIFICIALS. — Aquest poema simfònic, escrit a l'estiu de 1908, fou destinat a present de nocces per a un col·lega de Strawinsky, deixeble, com ell, de Rimsky Korsakoff. L'idea d'aquesta fantasia era de celebrar les esmentades nocces amb l'evocació del goig que per als ulls són els focs d'artifici, sense, però, que l'obra vulgui ésser una evocació directa ni molt menys descriptiva. És de les primeres obres de Strawinsky i una de les que més han contribuït a la seva fama.

CONCERT EN RE MAJOR, per a violí i orquestra. — Després d'un retorn a l'academisme més fred i eixut, que tingué la seva màxima agudesia en *Apollon Musagète* i *Le Baiser de la Fée*, Strawinsky, contradint a aquells qui donaven per exhaurit el seu geni creador, va produir la *Simfonia dels Salms* i posteriorment, el *Concert* per a violí que tenim l'honor de donar avui a conèixer, amb les quals obres reprèn el seu autor la gran tradició de *Petrouchka*, les *Noces* i tantes altres de les seves grans creacions. No és que l'esmentat *Concert* escapi del tot a les tendències neo-clàssiques — la denominació dels temps, *Toccata*, *Aria*, *Capriccio*, n'és un senyal — ni a una certa aparent aridesa, sobretot en els temps centrals; però per dintre de la severitat amb què, com un exercici gimnàstic, es complau Strawinsky, hi ha la vena de bon humor, agilitat i intel·ligència característiques dels seus moments més personals. Tècnicament, aquest *Concert* és un prodigi; poques vegades el violí ha destacat tan brillantment i amb tanta gràcia damunt de l'orquestra, ja sigui en els seus diàlegs amb la flauta, el fagot, l'oboè o la trompeta, en contrapunts eteris i saborosos, com quan té per fons les amples sonoritats dels instruments de vent.

Acaba el *Concert* amb un temps, *Capriccio*, d'una gràcia extraordinària, digna de Rossini. Ací és on Strawinsky s'ens lliura altra vegada per complet.

Aquesta obra està dedicada a Samuel Dushkin, l'eminent violinista que avui la interpreta, i de la qual fa una admirable creació.

SIMFONIA DELS SALMS, per a cor mixt i orquestra, dividida en tres temps (*Preludi*, *Doble Fuga*, *Allegro simfònic*) que són executats sense interrupció. Porta aquesta dedicatòria: «Cette symphonie, composée à la gloire de Dieu, est dédiée au Boston Symphony Orchestra, a l'occasion du cinquantenaire de son existence».

L'obra no segueix el pla arquitectural de la Simfonia; no fa ús del procediment nomenat desenrotllament (excepte en el tercer temps),

però és periòdica, i els seus tres moviments s'equilibren i realitzen el tot orgànic de la Simfonia, i no l'ordre successiu de la *Suite*. D'altra part, no és pas una obra lírica com una Cantata; és una Simfonia cantada, al mateix temps que tocada, la qual troba en el text el punt bàsic de la seva estructura musical.

El *Preludi* està escrit damunt els versicles 13 i 14 del Salm XXVIII de la «Vulgata llatina» *Clam del pecador a la misericòrdia divina*. Hom troba en l'acompanyament instrumental del tema vocal del *Preludi* (oboès) la cèl·lula essencial, damunt la qual s'elabora l'obra sencera, la qual reapareix en el primer tema de la *Fuga* i en el primer tema de l'*Allegro* final. Aquest *Preludi* és de forma monotemàtica, molt concentrada.

El fragment següent és una doble *Fuga*, no tonal. La primera *Fuga* és exposada pels instruments de vent, la segona per les veus; segueix un *stretto* de la segona *Fuga*, que deixa un moment el cor a *cappella*; després una *coda* amb *stretto* de la primera *Fuga*. El text està format pels versets 2, 3 i 4 del Salm XXXIX, *Agraïment per la gràcia rebuda*. Aquest temps és d'una grandesa emocionant.

El tercer temps, que comença amb l'*Al·leluia*, és l'himne de lloança i de glòria, i té per text el Salm CL sencer. Després d'una curta introducció, l'*Allegro* simfònic es descapdella sobre un motiu rítmic de les trompes (*Laudate Dominum!*). L'exposició de l'*Allegro* va seguida d'un breu treball temàtic i d'una reexposició en la qual entra un segon element nou, que ens duu a una ampla *coda*, evocació d'un toc de campanes solemnnial i joiós, amb el qual acaba l'obra, que és sens dubte de les més admirables del seu autor.

La Simfonia està escrita per a cor a quatre veus, cinc flautes, cinc oboès, quatre fagots, quatre trompes, cinc trompetes, tres trombons i tuba, violoncel·ls i contrabaixos, dues arpes, dos pianos i timbales, sense violins, violes ni clarinets.

TEXT DELS SALMS

SALM XXVIII, 13 i 14 (*Preludi*)

Escolta ma pregària, Jehovà, fés atenció als meus clams;
No siguis insensible a mes llàgrimes!
Car jo soc estranger a casa teva,
Errant, com tots mos avantpassats.
Separa de mi la teva mirada,
abans que deixi d'existir!

SALM XXXIX, 2, 3 i 4 (*Doble Fuga*)

He posat en Jehovà tota la meva esperança,
Ell s'ha inclinat vers mi, ha escoltat mos clams.
M'ha tret del cau de perdicó,
Del fang de la ignominia;
Ha guiat els meus peus damunt la roca,
Ha afermat els meus passos.